

Eläkeliiton Joensuun yhdistyksen 50-vuotisjuhla

Kansanedustaja Anu Vehviläsen puhe

Arvoisa yhdistyksen puheenjohtaja, hyvä juhlayleisö,

Kansainvälinen naistenpäivä on erittäin sopiva päivä viettää Eläkeliiton Joensuun yhdistyksen 50-vuotisjuhlaa. Naistenpäivää on vietetty maailmalla yli 100 vuoden ajan ja vuodesta 1995 lähtien Yhdistyneiden Kansakuntien teemapäivänä.

Onnittelen kaikkia teitä paikalla olevia naisia. Voimme olla ylpeitä siitä, mitä olette aikaansaaneet niin kotona perheissänne, työelämässä kuin laajemmin yhteiskunnassa. Olette aina kyenneet jakamaan aikaanne ja taitojanne yhteiseksi hyväksi. Huolenpito, työteliäisyys ja sitkeys ovat olleet pohjoiskarjalaisten naisten vahvuuksia.

On tärkeää, että nyt eläkkeellä ollessanne saatte meidän nuorempien ikäluokkien kunnioituksen ja arvostuksen osoituksen. Tänäpäivänä on teidän aikaanne ajatella myös itseänne ja olla helliä itsellenne.

Onnittelen teitä hyvät naiset Eeva Kilven runon sanoin:

”Nukkumaan käydessä ajattelen:
Huomenna minä lämmitän saunan,
pidän itseäni hyvänä,
kävelytän, uitan, pesen,
kutsun itseni iltateelle,
puhuttelen ystävällisesti ja ihailen,
kehun: Sinä pieni urhea nainen,
minä luotan sinuun.”

Hyvät kuulijat,

Kaksi-kolme viimeistä vuotta ovat olleet monella tavalla niin Suomessa kuin maailmalla yllätykselliset.

Ensin tuntematon korona-pandemia rajoitti yhteiskunnan toimintaa ja ihmisten arkea poikkeuksellisella tavalla. Kun leviävää tautia ei tunnettu eikä sitä vastaan ollut löydetty vielä rokotteita, ikäihmiset joutuivat eristetyiksi omiin koteihinsa ja palvelutaloihin. Kevät 2020 oli surullista aikaa. Toimin tuolloin itse eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunnan puheenjohtajana.

Sain tuolloin ikäihmisiltä ja heidän läheisiltään valtavasti huolestuneita puheluita. Aiheina toistuivat muun muassa yksinäisyys ja arjen asioiden vaikeus, myös miten pääsisi tervehtimään omaa läheistään – muistamme kaikki lehtien kuvat ikkunan takaisista vilkutteluista puolisolle, vanhemmille ja isovanhemmille.

Onneksi rokotteet tulivat pian avuksi ja estämään hengenvaarallisten tautimuotojen suurta leviämistä.

Suomessa selviydyttiin koronasta kohtuullisen hyvin. Päätöksiä tehtiin ja toimeksi pantiin ripeästi. Suuri ja ansaittu kiitos kuuluu hoitajille, jotka omaa hyvinvointiaan vaarantaen tekivät pitkää päivää, hoitivat sairastuneita ja ennalta estivät taudin lisäleviämistä.

Näin jälkikäteen katsoen kaikista suurimman kiitoksen koronan taltuttamisessa tekivät tavalliset suomalaiset ihmiset, erityisesti ikäihmiset.

Ajattelen, että meissä ihmisissä on vaikeuksien ja yllättävien tilanteiden kohdatessa piileviä suuria voimavaroja, hienommin sanoen resilienssiä. Nämä piilevät henkiset voimavarat näkyvät vaikeuksien kohdatessa vastuun ottona itsestä, omista lähimmäisistä, tuttavista ja naapureista.

Olen vakuuttunut, että teistäkin suurin osa huolehti korona-aikana oman pärjäämisen ohella muidenkin ihmisten hyvinvoinnista. Lähimmäisapua ei anneta velvollisuusmielessä, vaan se lähtee aina sydäimestä ja halusta auttaa kanssaihmiä.

Toivon, että lähimmäisen auttamishalu säilyy tärkeänä, suomalaisia yhdistävänä arvona myös tulevaisuudessa. Perheiden pienentyessä ja omaisten asuessa pitkien matkojen päässä sekä yksin asuvien määrän kasvaessa, on entistä tärkeämpää, että meillä suomalaisilla säilyy lähimmäisenrakkauteen perustuva tahto huolehtia kanssaihmisistä niin hyvinä kuin huonoina päivinä.

Hyvät naiset ja miehet,

Koronan jälkeen mieleemme täytti toisenlaiset huolet Venäjän hyökättyä itsenäiseen Ukrainaan reilut vuosi sitten. Teistä kuulijoista suurin osa on syntynyt toisen maailmansodan molemmin puolin tai juuri sotavuosina. Kylmän sodan päättymisen jälkeen viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana totuimme ajattelemaan, että Eurooppa on sotansa käynyt ja ettei enää sotaa Euroopassa nähtäisi.

Toisin kävi. Jo 2014 Venäjä osoitti sotilaallista laajentumishaluaan valtaamalla Krimin niemimaan. Vuosi sitten aloittamallaan tuhoamissodalla Ukrainassa

Venäjä toi sodan todellisesti Eurooppaan. Tilanne on nyt jännittynyt, loppua sodalle ei näy ja asetelmaksi on muodostunut Venäjä vastaan länsimaat. Omilla päätöksillään Suomi tukee vahvasti Ukrainan puolustustaistelua.

Venäjän brutaali toiminta Ukrainassa ja aggressiivinen etupiirijattelu käynnistivät nopeasti Suomessa päätöksen Nato-jäsenyyden hakemisesta. Voi sanoa, että suomalaiset muuttivat kantansa yhdessä yössä.

Kansalaisten vahvan tuen voimin valtiojohto ja eduskunta teki viime vuoden toukokuussa päätöksen Nato-jäsenyyden hakemisesta. Viikko sitten keskiviikkona eduskunta hyväksyi äänin 184-7 Suomen Nato-jäsenyyden. Vielä kaksi maata, Unkari ja Turkki, ovat ratifioimatta jäsenyytemme. Odotus on, että sekä Suomi että Ruotsi olisivat Naton jäseniä liittokunnan kokoontuessa heinäkuussa huippukokoukseensa Vilnaan.

Mitä Nato-jäsenyys merkitsee meille? Jäsenyyden suurin vaikutus on siinä, että liittokunta antaa meille ennalta ehkäisevää suojaa, koska puolustusliiton 5. artiklan mukaan olemme turvatakuiden piirissä. Eli jos Suomeen hyökätään, emme ole yksin, vaan puolustusliitto on tällöin tukenamme. Suomi on ollut Naton kumppanimaa jo vuosien ajan ja puolustusjärjestelmämme on hyvin Nato-yhteensopiva.

Nato tuo siis lisäturvaa. Olennaista on kuitenkin tiedostaa, että Suomen omat kansalliset puolustusjärjestelyt ovat edelleen kaiken a ja o. Vahva maanpuolustustahto, yleinen asevelvollisuus, koko maan puolustaminen ja riittävät henkilöstö- ja materiaaliresurssit ovat vahvan puolustuksemme ydin myös tulevaisuudessa.

Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan on ollut moninaiset seurannaisvaikutukset. Venäjän kanssa ei enää käydä kauppaa, matkailu maiden välillä on lopetettu, energiahana Venäjältä tänne on suljettu. Laajojen Venäjä-pakotteiden vaikutukset ovat näkyneet erityisesti täällä Itä-Suomessa.

Koronan ja turvallisuuskriisin yhteisvaikutuksena on Suomessa noussut uuteen arvoon omavaraisuus ja kansallinen huoltovarmuus. Ruoka, lämpö ja energia ovat välttämättömiä perustarpeita. Mitä enemmän näissä turvaamme kotimaiseen tuotantoon, sitä vahvempia olemme mahdollisten uusien kriisien koittaessa. Yhteiskunnan on aina kannattavampaa pitää varautuminen kunnossa kuin tulla yllätetyksi ja olla muiden maiden avusta riippuvainen.

Arvoisa yleisö,

Vietämme tänään Eläkeliiton Joensuun yhdistyksen 50-vuotisjuhlaa. Yhdistys on nyt vireä keski-ikäinen yli 800 jäsenellään. Arvelen, että yhdistyksen monipuolinen toiminta on jäseniensä näköistä. Toimintanne ei ole niin sanottua velvollisuushommaa, jota johdetaan ylhäältä käsin. Kerhot, tapahtumat ja retket ovat sellaisia kuin te yhdistyksen jäsenet niiden haluatte olevan. Näin pitää olla.

Eläkeliiton toiminta on Joensuussa monipuolista. On tärkeää, että Eläkeliiton yhdistykset tiedottavat ja informoivat jäseniään edunvalvonta-asioissa selkokielellä. On välttämätöntä, että ikäihmiset tuntevat hyvin esimerkiksi eläkkeisiinsä vaikuttavat indeksit, veroasiat, vanhuspalvelulain, omaishoidon ja sote-palveluiden käytännöt Joensuussa ja Pohjois-Karjalassa.

Palveluiden sekä potilaan ja asiakkaan oikeuksien rinnalla on tärkeää, että oman yhdistyksen kautta voi saada käytännön tietoa esimerkiksi hoitotahdosta tai edunvalvonta-asioista. On hyvä, että yhdistys pystyy opastamaan jäseniään muiden yhdistysten piiriin. Sähköisten palveluiden yleistyessä jokainen meistä tarvitsee apua ja neuvontaa älypuhelimien ja tietokoneiden käytössä. Joen Severit on tässä tehnyt ansiokasta työtä jo pitkään.

Yhdistyksen pitää tarjota myös antoisaa kanssakäymistä ja maailman asioiden yhteistä ihmettelyä. Voin kuvitella, että yhdistyksenne kahvihetkissä käynte laajaa ajatustenvaihtoa niin maailman politiikasta, Ukrainasta, suomalaishiihtäjistä, Lauri Markkasesta, Käärijästä ja mistä nyt ihmiset toinen toistaan tavatessaan keskustelevat. Yhdistys tarjoaa luontevan jutustelupaikan jäsenilleen. Erityisen tärkeää sosiaalinen kanssakäyminen on yksin asuville eläkeläisille.

Teillä on paljon yhteisiä muistoja, koskettavia hetkiä ja hauskoja sattumuksia vuosien varrelta. Niin pitää ollakin: ilo, hauskuus ja hyvä mieli kuuluvat meille kaikille.

Hyvät naiset ja miehet,

Teillä on jo varsinaiset työvuodet takana. Teidän ei tarvitse enää suorittaa ja pyrkiä vastaamaan muiden teihin kohdistamiin odotuksiin. Tämä ei välttämättä aina ole helppoa: olette vuosikymmenten ajan olleet valmiita lähtemään kelistä ja vuodenajasta riippumatta työtehtäviinne, asioimaan tai auttamaan läheisiänne.

Kuulutte niihin sukupolviin, joille työnteko on ollut elämän perusta ja tärkeä arvo. Edustatte sitoutuneisuutta kotiseutuunne ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Olette antaneet meille nuoremmille ikäluokille mahdollisuuden kouluttautua hyviin ammatteihin ja nauttimaan hyvästä elintasosta.

Velvollisuudentunne on yhä teissä monissa läsnä, vaikka ei enää tarvitsisi. Tänään olette vapaita käyttämään oman arkenne ja pyhänne juuri sillä tavalla kuin teille itsellenne parhaiten sopii. Toivon sydämestäni, että pystytte näkemään sekä varhemmassa elämäkulussanne että nykyhetkessä iloisia ja hyviä asioita. Kiitollinen mieli on hyvä tyyny illalla nukkumaan mennessä.

Toiveiden toteutumiset ovat harvoin vain omassa käsissämme. Onneksi voimme monien toiveiden toteutumiseen kuitenkin itse vaikuttaa. Myötätuulta hyvään arkeen voimme puhaltaa uteliaalla elämänasenteella, terveellisillä elämäntavoilla ja hyvillä ihmissuhteilla.

Hyvät kuulijat,

Kevät tekee tuloaan, iltapäiväisin räystäistä tippuu vesipisaroita, on yöpakkasia, helmipöllötkin huhuilevat. Hasanniemessä Jokiasema on avattu.

Me Joensuussa ja Pohjois-Karjalassa asuvat tiedämme, että luonto on ystävämme ja tarjoaa meille jokaisena vuodenaikana paljon virkistystä, nähtävää ja koettavaa. On tärkeää päästä ulkoilman raikkauteen. Arvelen, että teidän monen toive on, että iän karttuessa pystyisi mahdollisimman pitkään nauttimaan omien jalkojen askelluksesta ulkoilmassa.

Sydämelliset onnitteluni 50-vuotiaalle Eläkeliiton Joensuun yhdistykselle. Kiitos kaikille yhdistyksen aktiiveille vuosien aikana. Yhdistykselle menestystä tulevaisuuteen! Teille jokaiselle monia armorikkaita vuosia!